

Moravskoslezská
vědecká knihovna
v Ostravě

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

Školní knihovny

Seminář pro pedagogické pracovníky

Mgr. Petra Ševčíková petra.sevcikova@msvk.cz

ZÁKLADNÍ LEGISLATIVA PRO ŠKOLNÍ KNIHOVNY

Zřízení a vedení školní knihovny

Doporučená legislativa:

- **Zákon č. 257/2001 Sb.**, o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)
- **Zákon č. 561/2004 Sb.**, Školský zákon – zmiňuje knihovnické služby pouze v **§ 120 Školská účelová zařízení**
- **Doporučení MŠMT** k činnosti a funkci školní knihovny
- **Manifest UNESCO a IFLA o školních knihovnách**
- **Směrnice IFLA pro školní knihovny**

Zákon č. 257/2001 Sb.

- definuje pojmy jako knihovna, knihovní dokument, knihovní fond, meziknihovní služby, regionální funkce, provozovatel knihovny
- vymezuje systém knihoven, veřejné knihovnické a informační služby, meziknihovní služby, ochranu knihovních fondů
- hovoří o evidenci knihoven u MK ČR – z toho vyplývá několik výhod pro knihovny

Veřejné knihovnické a informační služby

Evidovaná knihovna je povinna poskytovat bezplatně:

- zpřístupňování knihovnických dokumentů z vlastního fondu nebo prostřednictvím meziknihovnických služeb
- poskytování ústních bibliografických, referenčních a faktografických informací a rešerší
- zprostředkování informací z vnějších informačních zdrojů, především ze státní správy a samosprávy
- umožnění přístupu k informacím na internetu, ke kterým má knihovna bezplatný přístup

Evidence knihoven u MK ČR

- možnost žádat o dotace z peněžních prostředků státního rozpočtu
- povoluje výjimku ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (neprovádí se inventarizace knihovního fondu, ale jeho revize)
- za evidované knihovny sjednává Národní knihovna ČR smlouvy s ochrannými autorskými organizacemi, zastupuje knihovny v systému knihoven při jednání s kolektivními správci autorských práv ve věci úhrady odměn za užití autorských děl

Doporučení MŠMT k činnosti a funkci školní knihovny

- <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolni-knihovny-cinnost-a-funkce>

Manifest UNESCO a IFLA o školních knihovnách

Stanovuje mimo jiné cíle školní knihovny:

- podpora a zvyšování vzdělávacích cílů
- příležitosti pro získávání zkušeností s tvorbou a užíváním informací
- podpora čtení, čtenářské a informační gramotnosti
- dostupnost zdrojů ke vzdělávání

<https://www.ifla.org/publications/ifla-unesco-school-library-manifesto-1999>

Směrnice IFLA pro školní knihovny

- co je posláním školních knihoven
- jaké jsou zdroje financování
- umístění a prostory knihovny, vybavení
- dokumenty a elektronické zdroje
- personál školní knihovny, spolupráce s pedagogy
- náplň služeb knihovny

<https://www.ifla.org/files/assets/school-libraries-resource-centers/publications/ifla-school-library-guidelines.pdf>

DALŠÍ LEGISLATIVNÍ DOKUMENTY

Legislativa související se službami knihovny

Doporučená legislativa:

- **Autorský zákon 121/2000 Sb.**
- **Ochrana osobních údajů - GDPR**

Autorský zákon 121/2000 Sb.

Stanovuje formy užití děl:

- **rozmnožování**
- rozšiřování (prodej)
- pronájem
- **půjčování**
- vystavování
- sdělování veřejnosti (živé provozování, vysílání, zveřejnění na internetu atd.)

Autorský zákon 121/2000 Sb.

Půjčování:

Podle § 37 lze:

- **prezenční** - všechny vydané dokumenty kromě počítačových programů a databází
- **absenční** - vydané textové dokumenty a dokumenty se statickým obsahem (tištěné knihy a časopisy, digitální záznamy na „hmatatelném“ nosiči)

Ale nelze (bez splnění dalších podmínek)!

- **absenční** – audiovizuální dokumenty (DVD), zvukové dokumenty (CD)

Autorský zákon 121/2000 Sb.

Rozmnožování:

Lze:

- kopie pro potřebu knihovny – pro archivační potřeby nebo v případě ztráty či poškození (§ 37)
- digitální kopie z fondu – jen prezenčně (§ 37)
- tištěné kopie pro vnitřní potřebu školy (§ 30a) – ale pouze fair use
- tištěné kopie pro potřebu uživatelů (za úplatu) – je však nutno odvádět poplatky 0,20/0,40 Kč za stranu ze 70 % kopií (§ 30a)

Ale nelze!

- kopírovat notový materiál

Autorský zákon 121/2000 Sb.

- <https://ipk.nkp.cz/docs/legislativa/knihovny-a-autorsky-zakon>

Ochrana osobních údajů -GDPR

Osobní údaje jsou v knihovnách uchovávány z důvodu ochrany fondu, dalšího majetku knihovny a poskytování kvalitních služeb.

Pro knihovny postačují tyto údaje: jméno, datum narození, adresa, číslo čtenářského průkazu, údaje o zákonných zástupcích.

Shromažďují se i další údaje: e-mail, číslo OP, údaje o výpůjčkách atd.

<https://ipk.nkp.cz/docs/gdpr/prirucka-gdpr>

Moravskoslezská
vědecká knihovna
v Ostravě

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

Školní knihovny

Děkuji za pozornost.

Mgr. Petra Ševčíková petra.sevcikova@msvk.cz

